

[Lasse Budtz]

Richard Burt fra den amerikanske regering har sagt, at i denne sag drejer det sig om at hindre, at der drives en kile ind mellem USA og dets allierede, og det kan vi for så vidt tiltræde. Men hvorfor opstår denne fare? Socialdemokraterne er jo ikke ene om den dybe bekymring og skepsis. Jeg må minde om, hvad den vesttyske udenrigsminister, Hans-Dietrich Genscher, har skrevet og den britiske udenrigsminister, Sir Geoffrey Howe, har udtalt. Howe gjorde bl.a. opmærksom på nogle af de mulige konsekvenser, jeg her har nævnt. Og ifølge Information sagde den norske udenrigsministerielle statssekretær, Torbjørn Frøysnes, for nylig følgende: vi er hårdnakket imod kaprustning i rummet, og SDI-våbnene kan føre til, at der opstår kaprustning på offensive våben til bekæmpelse af de defensive rumvåben. Frøysnes repræsenterer som bekendt en konservativt ledet norsk koalitionsregering.

Jeg må desuden minde om, at ved siden af SDI-programmet gennemfører det amerikanske flyvevåben, som hr. Gert Petersen meget korrekt refererede, en forskning vedrørende nye offensive raketter, der skal kunne trænge igennem et sovjetisk SDI-program. Sideløbende hermed er begge supermagterne – sådan bare for en sikkerheds skyld – i gang med ikke blot at udforske, men også at fremstille nye missiler, som må formodes at overskride grænserne for SALT II-aftalen, som amerikanerne ganske vist aldrig ratificerede, men som de har respekteret. Dertil kommer, at den såkaldte ABM-traktat, der indskrænkede mulighederne for at udvikle antiraketter for at gøre en kernevåbenkrig mindre sandsynlig, er kommet i yderste fare som følge af den øjeblikkelige udvikling.

Som følge heraf ville det være naturligt, om Genèveforhandlingerne nåede frem til en situation, hvor simpelt hen alle kernevåben og alle SDI-systemer blev inddraget, og hvor man også drøftede moratoriemuligheden, fastfrysningen og oprettelsen af zoner. Det er en kendsgerning, at den delvis amerikanske såkaldte Aspengruppe har indtaget en yderst positiv holdning til zoner, og denne gruppe omfatter dog folk som den tidligere udenrigsminister Cyrus Vance og den tidligere britiske premierminister Edward Heath. Desuden bør SALT II-traktaten bekræftes og ratificeres. Er man i øvrigt klar over, at de sovjetiske SS 22-raketter kan ramme mål i Dan-

mark, men også de amerikanske Pershing II-raketter i Vesttyskland, halvandet minut efter affyringen? Prøv at tænke tanken igen – halvandet minut!

Alle våben burde dækkes af Genèveforhandlingerne. Genève kan blive den sidste chance for nedrustning og våbenkontrol i overskuelig tid. Det ville være det bedste, hvis man hurtigt nåede frem til en aftale om, at ingen nye våben kan introduceres, så længe der forhandles. Det ville dog være et skridt fremad. Jeg indrømmer, at det kan være vanskeligt at stoppe enhver form for forskning, men man kan stoppe afprøvning af nye våben, som er et resultat af denne forskning, under forhandlinger. I det lange løb kan man selvfølgelig ved aftaler stoppe resultaterne af forskningen i det hele taget.

Jeg indrømmer, at det ofte er svært at fastholde perspektiverne i den uhyre komplicerede emnekreds, vi her diskuterer. Men det er rigtigt som fremhævet bl.a. i Information, at hvis blot 1 pct. af de omkring 8.000 atomsprængladninger i Sovjets langdistanceraketter og i nogle af de kortere rækkende når igennem et amerikansk skjold baseret f.eks. på SDI-systemet og rammer bymål, vil det være en ufattelig katastrofe.

Socialdemokratiet mener derfor, at Danmark må tilkendegive sin modstand mod placering af våben i rummet, at vi må arbejde for, at man når frem til aftaler også omfattende SDI, at ABM-traktaten ikke krænkes, at Danmark ikke kan deltage i noget forskningsprogram om SDI, og at regeringen skal forelægge disse synspunkter i alle relevante internationale organer. Som en konsekvens heraf skal jeg tillade mig på socialdemokratiets vegne at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet folketinget konstaterer, at Danmark er imod placering af våben i det ydre rum og deltagelse i udforskning og udvikling af dem,

at Danmark er tilhænger af bevarelsen og overholdelsen af ABM-traktaten, og

at Danmark støtter en ny traktat mellem Øst og Vest, der hindrer en militarisering af rummet,

pålægges det regeringen at arbejde aktivt for disse synspunkter i alle relevante internationale organisationer.